

természetü" ügyeiben is, ha ezt a magántermészetü ügyet a köz védelmére érdemesnek találja. A kamara állásfoglalását tehát, a kamarai hatáskör elvi szükítésének oldaláról nézve, egyáltalán nem lehet elbírálni.

Ami pedig az egyes ügyeket és azoknak jogosságát, a kamara védelmére való érdemességét illeti, a hatóságoknak egyenesen szolgálatot tesz a kamara, amely már bizonyos fokig kritikát gyakorol az ügy mibenállása felől és megtagadja intervencióját, ha ezt közszempontból indokoltnak nem találja. Az ügyek tényállásának teljes tisztázására hiányoznak a kamarának az eszközei és a kamara kezdeményezése éppen azt szolgálja, hogy az erre hivatott hatóságok tisztázzák a teljes tényállást és jussa és kötelessége a kamarának, hogy a maga védelmét megadja az olyan ügyek számára, amikor az ügyvéd a kamara nézete szerint méltánytalanul sérelmet szenved. Szeretnők hinni, hogy az igazságügyminisztérium felfogása fedi ezeket a fejtegetéseket és csupán nem egészen szerencsés fogalmazásról van szó.

A kamara törvényhatósági képviselete. Az új fővárosi törvény értelmében a budapesti ügyvédi kamara 12 tagú jelölése alapján a kormány három kamarai tagot nevez ki a törvényhatóság tagjául. A budapesti ügyvédi kamara közgyűlése a kamarai pártok megegyezése alapján egyhangulag választotta meg a kamara 12 jelöltjét. A kinevezés megtörtént és nem a kamara által megállapított sorrend szerint dőlt el a kinevezés.

Nem kívánjuk érinteni a kinevezett tagok érdemességét, hiszen a kamara egyhangú választással jelentette ki valamennyi jelöltre vonatkozóan, hogy érdemeseknek tartja őket az ügyvédség képviselétére. Mégis szükségesnek tartjuk, hogy reflexiókat fűzzünk ehhez a kinevezéshez. Amikor a törvény az érdektestületeknek képviseleti jogot ad, mindenesetre azt a gondolatot fejezi ki és kívánja megvalósuláshoz juttatni, hogy az egyes érdekeltségek saját választásuk és megítélésük szerint küldjék ki a maguk köréből azokat a férfiakat, akiket képviseletükre legméltóbbnak ítelt. Az autonómia szellemét azonban már maga a törvény nem engedte teljesen érvényre jutni, mert csupán a jelölést bizta az érdektestületekre és a végleges kinevezést a kormányhatóságnak tartotta fenn. Bármenyire legyen indokolt is államrezon, vagy a politikai hatalom kezelése szempontjából az autonómia hatalmának szükítése, amely ugyanakkor, amikor ad az egyik kézzel, a másik kézzel jó részében visszaveszi az adományt, a magunk szempontjából az autonómiával szemben élő lappangó bizalmatlanságot kell látnunk az olyan rendelkezésben, amely ad ugyan jogokat, de ezeket meg is nyirbálja. Az autonómiának jogok-

kal való felruházása nyilván abból a gondolathól táplálkozik, hogy az autonómia tud élni a reá bízott közjogi jogosítvánnyal. És ha az előbb említett államrezonra, vagy egyéb indokokra hivatkozással meg is kell alkudnunk az autonómiának fél jogokkal való felruházásával, mégis azt hisszük, hogy a jelölés joga egyuttal a döntés jogát is jelentse és a végleges döntésre hivatott kormányhatóság csak akkor nem respektálja az autonómia döntését, ha véletlenül a feltevés ellenére az autonómia választása nem a megfelelő férfiakra esett. A kinevezési jog fenntartása az autonómia esetleges elvételének esetleges korrekturnya lehet és a kormányhatóságok is a jelölés ellenére való döntést nem kezelhetik a jus plenissimum teljes önkényt biztosító elvei szerint. Ha a kormányhatóság döntése az autonómia jelölésétől eltér, ez alig választható el az autonómia választásának felülbírálatától. Amint nem irányulnak soraink a kinevezettek személye ellen, nem kívánunk dicsérettel tömjéneznit a mellözötteknek sem, de nem nyomhatjuk el az ügyvédség minden rétegében élő azt a véleményyt, hogy a kamara második helyen jelölt képviselője, Pollák Illés, oly feltétlen tiszteletnek és tekintélynek örvend urbi et orbi, a maga sok évtizedes tisztas ügyvédi munkájával, irodalmi és közéleti tevékenységével olyan osztatlan elismerésre tett szert, hogy a kormányhatóság döntése az adott esetben igazán nem tekinthető annak, mint amit jelentenie kéne, ha ha a kormányhatóság a maga döntési jogát a kivételes elvétel korrekturnyájaként kezelné. Azt szeretnők, ha köztudattá és kormányhatósági gyakorlattá erősödnék az a felfogás, amely az autonómia jogainak teljes respektálásával az érdekelttség választására biznák azon személyek kijelölését, akiket a törvény elképzelése ezen érdekelttség reprezentánsainak tekint. A joggal való élés az egyesek és a kormányhatóságok részéről is az önfegyelem által megszabott korlátokat kíván meg és mennél inkább közeledik a jog a hatalomhoz, annál kívánatosabb, hogy a hatalom birtokosa tudatában legyen a hatalom gyakorlása körül őt terhelő önfegyelmélettségi kötelezettségnek.

Útszéli jogesetek.²³⁾

Villanyoson. Magánjogász előtt nem lehet kétséges, hogy a villanyosra való felszállás és a jegy megváltása által fuvarozási szerződés jön létre az utas és a villanyosvasuti vállalat között. Mégis ez a szerződés nem ural tiszta magánjogi elveket. Még az hagyján, hogy ha abban a nézetben szálltam fel, hogy a közvágóhid felé megyek s utóbb látom,

²³⁾ E rovatban szivesen beszélünk meg előfizetőink köréből hozzánk intézett kérdéseket, amelyekben a magánjog és hiteljog körébe vágó kérdéseket adnak tudunkra.